

Guia de les universitats catalanes¹ per al compliment dels mandats d'accés obert per a publicacions de la Llei de la ciència espanyola i de l'Horitzó 2020 de la Unió Europea

(Doc.15/09)(B6SR\LleisCiencia\ComplimentMandats_Guiaperpublicarenaccesobert.doc, 10.03.15)

Recomanacions de les universitats catalanes adreçades als investigadors per complir els requisits de difondre en accés obert les publicacions resultants de projectes de recerca en el marc de la Llei de la ciència espanyola i de l'Horitzó 2020 de la Unió Europea.

A. Quines publicacions han d'estar en accés obert?

Per la Llei de la ciència espanyola² → Tots els **continguts** que hagin estat **acceptats per ser publicats en publicacions de recerca seriades o periòdiques resultants d'una activitat investigadora finançada majoritàriament amb fons dels Pressupostos Generals de l'Estat**. Principalment aquest mandat s'adreça a les activitats finançades en el marc del Plan Estatal de Investigación Científica y Técnica y de Innovación.

Per l'Horitzó 2020 de la Unió Europea³ → Totes les **publicacions científiques revisades per parells relacionades amb els resultats d'un projecte finançat en el marc de l'Horitzó 2020**. Tanmateix, la Comissió Europea anima els beneficiaris a oferir en accés obert altres tipus de publicacions com ara llibres, monografies, *working papers*, comunicacions en congressos, etc.

¹ Aquest document ha estat elaborat pel Grup de treball de Suport a la recerca de l'Àrea de Biblioteques, Informació i Documentació del CSUC prenent com a base el document "Guia per publicar en accés obert a la UPC" elaborat pel Servei de Biblioteques, Publicacions i Arxius de la Universitat Politècnica de Catalunya (http://publica.upc.edu/sites/default/files/arxius_site/Guia_per_publicar_en_obert_o.pdf). El Grup de treball està format per un representant de les universitats següents: Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya, Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya i Universitat Ramon Llull.

² Ley 14/2011, de 1 de junio, de la Ciencia, la Tecnología y la Innovación, <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2011-9617>

³ Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020 http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf

B. Accions en el procés de publicació d'un article

Trieu la revista on vulgueu publicar seguint els vostres criteris.

1. En el cas que es tracti d'una **revista d'accés obert**, és a dir, una publicació que no restringeix l'accés i permet una reutilització dels continguts, generalment mitjançant una llicència del tipus Creative Commons, podreu depositar al repositori una còpia de l'article publicat. En el cas que hi hagi un cost (APC: *Article Processing Charges*) per publicar en aquestes revistes aquest pot ser elegible en el projecte de recerca⁴.
2. En el cas que es tracti d'una **revista amb accés restringit** mitjançant pagament o subscripció, o bé sigui d'accés públic però mantingui tots els drets reservats,
 - a. **verifiqueu** que permet depositar en un repositori institucional una còpia de l'article, un cop revisat, i en un termini no superior al permès en els mandats (Llei de la ciència – 12 mesos / Horitzó 2020 – 6 mesos, o, en el cas de les ciències socials i humanitats, 12 mesos). Si això no s'especifica, podeu consultar-ho en portals com ara SHERPA/RoMEO⁵ o DULCINEA⁶.
 - b. **comproveu** el contracte o la llicència que signeu amb l'editorial (*Copyright Transfer Agreement o License to Publish*) i mireu quins són els usos permesos pel que fa a la difusió. En el cas que no se'n permeti el dipòsit en un repositori, podeu intentar negociar-ho amb l'editorial afegint una addenda al contracte o a la llicència.
 - c. **gardeu** sempre la darrera versió de l'article que heu enviat després del procés de *peer review* (aquesta versió rep noms diferents: *postprint author's final draft; accepted author manuscript; accepted version, postprint, etc.*), ja que algunes editorials només permeten publicar aquesta versió en els repositoris institucionals. Aquesta versió, i la versió definitiva publicada, compleixen els mandats de la Llei de la ciència i Horitzó 2020.
 - d. **tingueu en compte** que moltes revistes ofereixen la possibilitat de publicar l'article en accés obert, és a dir, sense restriccions d'accés i permetent-ne la reutilització, mitjançant l'anomenat *model híbrid* sempre que es pagui la tarifa corresponent (APC: *Article Processing Charges*). Aquest cost pot ser elegible en el projecte de recerca de la mateixa manera que ho són els possibles costos de publicar en accés obert.

⁴ Podeu consultar la pàgina web referent a la producció científica en accés obert que us ofereix la Biblioteca de la Universitat de Girona:

<http://www.udg.edu/projectesbiblioteca/BibliotecaiRecerca/Producciocientifica/tabid/20637/language/ca-ES/Default.aspx>

⁵ SHERPA/ROMEO: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

⁶ DULCINEA: <http://www.accesoabierto.net/dulcinea/>

C. Accions quan l'article s'ha publicat

1. **Lliureu** immediatament la versió de l'article permesa perquè estigui disponible en el repositori de la vostra institució, <http://dugi.udg.edu>, encara que se n'hagi de restringir temporalment l'accés públic al text complet. Cal el dipòsit immediat per complir el mandat de l'Horitzó 2020 i, posteriorment, caldrà fer públic l'article no més tard del que es requereixi (Llei de la ciència – 12 mesos / Horitzó 2020 – 6 mesos, o, en el cas de les ciències socials i humanitats, 12 mesos). En els casos en què l'accés al text complet no es pugui fer efectiu en aquest termini per raó de les condicions de publicació establertes, el fet de tenir l'article al repositori pot garantir el compliment dels mandats. El lliurament dels articles el podeu fer a través de l'aplicació Curricul@ del GREC o enviant un correu electrònic a biblioteca.projectes@udg.edu.
2. **Incloeu** en els informes de seguiment científicotècnics (en l'apartat de difusió dels resultats del projecte), la referència dels articles publicats amb la indicació de l'URL permanent de l'article al repositori que tindrà una forma del tipus: <http://hdl.handle.net/10256/xxxxx>.

D. Per a qualsevol dubte...

Contacteu amb la vostra biblioteca habitual o amb el servei que gestiona el repositori de la vostra institució, en el cas de la Universitat de Girona podeu contactar amb la secció de Projectes de la Biblioteca a través del correu electrònic: biblioteca.projectes@udg.edu.